

ВСТУП

Косметологія зародилась у глибинах століть. Вона виникла одночасно з появою людини, завдяки її природному, фізіологічному прагненні до краси.

Історія свідчить, що основні досягнення у цій галузі були пов'язані зі знаннями щодо властивостей рослин та досвідом використання продуктів рослинного та тваринного походження, а також мінералів.

Слово «косметика» походить від грецького слова «kosmet» – «порядок», або у ширшому розумінні «мистецтво прикрашати». Косметика згадується ще у Біблії (I ст. до н. е.).

Прообразом сучасної косметики були креми або мазі, що склалися спочатку лише з тваринного жиру, до якого пізніше почали додавати рослинні олії, духмяні речовини, і, насамкінець, біологічно активні сполуки. Надалі, з ускладненням рецептури косметичних засобів, розширилась і сфера їх використання. Від народів Сходу мистецтво косметології та парфумерії перейняли іудеї, греки, римляни, араби, та, подолавши варварство та дозрівши для освоєння мистецтв, властивих цивілізації, – сучасні європейські народи.

Найважливіша складова «сучасної краси» – це відчуття здоров'я та бадьорості. Сьогодні косметичні засоби, які поєднують в собі класичні косметичні інгредієнти з вітамінами, рослинами та/або фармацевтикою, захопили значну нішу на ринку. Ми живемо в епоху високих технологій і водночас зараз людину приваблюють продукти, які дають відчуття зв'язку з простим та зрозумілим світом природи.

Однак культ здорового, красивого та доглянутого тіла сприяв розвитку іншого напрямку косметології, яка стала одночасно і засобом для лікування. В індустрії краси з'явилися інноваційні технології, здатні суттєво уповільнити біологічне старіння організму, відновити структуру шкіри, стимулювати метаболічні процеси в організмі, зберігши при цьому молодість та красу. Перспективним напрямом є використання біотехнологічних методів, ефективність яких базується на використанні біологічно активних речовин, отриманих з рослинної та тваринної сировини в результаті об'єднаних зусиль в галузі мікробіології, генетики, імунології та фармакології.

Перед косметологією стоять соціальні завдання – вчасно реагувати на виклики часу та потреби споживача. Ринок лікувально-косметичних засобів на сьогодні є епохою трьох «І» – Інтеграції, Інформації

тизації та Індивідуалізації, що має суттєве значення не лише для косметичної індустрії, але і для соціуму.

Наша країна не залишається осторонь цих процесів. Через щоденне зростання ємності ринку косметичних продуктів у цілому світі виникає потреба у розробленні новітніх технологій та впровадженні їх у виробництво. Для гідної конкурентоспроможності виникає необхідність підготовки висококваліфікованих спеціалістів-косметологів, біотехнологів та фармацевтів.

Представлений вашій увазі навчальний посібник-практикум може бути запропонований для студентів не лише фармацевтичних та біотехнологічних спеціальностей, а також для широкого кола читачів. Інформаційний матеріал подано у доступній формі, а саме висвітлено будову, анатомію шкіри та її придатків, методи самостійного визначення типу та стану шкіри, основні та допоміжні складові лікувально-косметичних засобів, базові механізми їхнього впливу, стратегію вибору останніх, основні методи догляду за шкірою обличчя, рук, ніг та волосся.

Основна мета навчального посібника практикуму полягає у:

- наданні рекомендацій щодо практичного застосування лікарських засобів для профілактики та лікування патологічних станів шкіри;
- формуванні вмінь з виготовлення екстемпоральних лікувально-косметичних засобів різних форм випуску та різного призначення, навичок їх таксування;
- ознайомленні з можливостями самостійного виготовлення та використання косметичних засобів у домашніх умовах;
- формуванні вмінь вибирати із запропонованих лікувально-косметичних засобів ті, що найбільш відповідають вимогам кожного конкретного випадку, та виявити небезпечні складові рецептури згідно з вимогами європейських стандартів безпеки та якості.

Окремі теми висвітлюють сучасні методи біотехнології у створенні нових композицій, методів ароматерапії, спеціальних косметичних засобів. До кожної теми представлено блок інформації, план заняття та практичні завдання.

Для зручності частина матеріалу наведена в додатках.